

Бизнестің әлеуметтік жауапкершілігі.

ТЕКСЕРГЕН: КАЛДИНА С.С
ОРЫНДАҒАН: ҚҰРМАНБАЕВА Қ.Б
ҚЫЗДАРБЕК Д.Е

БИЗНЕСТІҢ ӘЛЕУМЕТТІК ЖАУАПКЕРШІЛІГІ

- Бизнесің әлеуметтік жауапкершілігі жайында мәселе соңғы уақыттарда жиі көтеріле бастады. Осыдан біраз жыл бұрын бұл жайында айту ертерек болатын, көптеген ұйымдар ол уақытта өндірістерін жаңадан дамытып жатқан, және мемлекет бизнесмендерге аяқтарына тұрып, Қазақстан экономикасынан өз орындарын алуына уақыт берген.

МЕМЛЕКЕТ ЖӘНЕ БИЗНЕС АРАСЫНДАҒЫ ӘЛЕУМЕТТІК СЕРІКТЕСТІК

- Мемлекет және бизнес арасындағы әлеуметтік серіктестік жайындағы алғашқы бірлескен әрекет шамамен 10 жыл бұрын жасалынған. Дәл 1998 жылы Қазақстанда Зейнетақы төлеу жөніндегі мемлекеттік орталығы құрылды.

Зейнетақы ЖАРНАЛАРЫ

- Зейнетақы жарналарының толыққанды және уақытында берілуі—бизнестің қоғам алдындағы жауапкершілігін түсінуі. Бүгінде Зейнетақы төлеу жөніндегі мемлекеттік орталығында мәліметтерді электронды өңдеуді қолданатын әлеуметтік төлемдерді тіркеуді ұйымдастыратын және іске асыратын жаңа технология енгізілген, жердемақы мен зейнетақы алушыларының орталықтанған базасы құрылған.

ҚАЗІРГІ УАҚЫТТА БИЗНЕСТІҢ ӘЛЕУМЕТТІК
ЖАУАПКЕРШІЛІГІНІҢ
БІРНЕШЕ ҮЛГІЛЕРІ ЖАСАЛҒАН

Ағылшын-
американдық
модель

Европалық
модель

Аралас
модель

АҒЫЛШЫН-АМЕРИКАНДЫҚ

- Бұл модель ХІХ ғасырдың басынан бастау алған болатын. Бұл жағдайда жауапкершілік—жұмыс табумен және оларға жалақы төлеу арқылы еңбек жағдайын жасау болды. АҚШ-та мысалғы бизнесті әлеуметтік қолдауына қатысу миханизмін қалыптастырған, яғни корпорациялық қор арқылы әр түрлі әлеуметтік проблемеларды бизнес есебінен шешеді. Сондай-ақ қызметтегі әлеуметтік жауапкершілік және қайырымдылық жасайтын корпорацияларға заңдық негізде көрсетілген белгілі бір салықтық жеңілдіктер мен льготалар қолдануға заң жүзінде мүмкіншіліктер туады.

ЕВРОПАЛЫҚ МОДЕЛЬ

- Жалпы Европалық модельде бизнес— мемлекетті дұрыс шешімдер қабылдап, оны жүзеге асырып орындалуына себепші болатын институт деп санаса, АҚШ жалпы бизнеске мемлекеттің араласуы бизнестің еркінділігі мен бостандығына тосқауыл болып, оның өркендеуіне кедергі болады деп есептейді.

АРАЛАС МОДЕЛЬ

Бұл модель соңғы жылдары ірі бизнестің дамуына байланысты Европада кеңінен таралған жаңа үлгі десек болады. Басқалай айтқанда бұл модельді корпорациялық әлеуметтік жауапкершілік деген атпен танымал бола бастады.

- Корпоративті әлеуметтік жауапкершіліктің американдық үлгісі. Ұзақ уақыт бойы, корпоративті әлеуметтік жауапкершіліктің тек американдық құбылыс екендігі жайында пікірлер айтылып жүрді. Шындығында, бизнестің филантропия және ерікті көмек көрсету дәстүрі АҚШ-та сонау 19 ғасырда кең тараған.
- Америка кәсіпкерлігі табиғатына тән, субъектілердің толық мүмкіндігіне сүйенетін қоғамның барлық саласы бүгінгі күнге дейін өзін-өзі реттеп келді. Мысалы, жұмысшы-жұмыс беруші арасындағы еңбек қатынасы осы екі жақтың арасындағы келісімшарт пәні болып табылады.
- -Денсаулықты сақтау құқығын американдық әдетте өз еркімен таңдайды, яғни медицина мекемесінің қызметіне жүгіну қажет пе, жоқ па екендігін (мұннан медициналық сақтандырудағы еркінділік шығады). Бұл аумақтарда мемлекеттік реттеу қоғам мүшесінің ажырамайтын базистік құқықтарына қатысты.

НАЗАРЛАРЫҢЫЗГА РАХМЕТ!

